

Wateruitvoeringsprogramma 2017

Bekkenspecifiek deel Bovenscheldebekken

Foto: opwaarts Pauwelsbeek

WOORD VOORAF

Beste lezer

Voor u ligt het tweede bekkenspecifieke deel van het wateruitvoeringsprogramma (WUP) voor het Bovenscheldebekken dat op 29 mei 2018 door de Algemene Bekkenvergadering is goedgekeurd. Het decreet Integraal Waterbeleid bepaalt immers dat jaarlijks een WUP voor de verschillende planonderdelen (stroomgebiedniveau, bekkenniveau, grondwaterniveau, zoneringsplannen en GUP's) wordt opgemaakt.

Met dit rapport willen we u informeren over de stand van zaken van de uitvoering van het bekkenspecifieke deel Bovenscheldebekken van het stroomgebiedbeheerplan. U krijgt een update van de toestand van de waterlopen, zowel kwalitatief als kwantitatief, leest er welke vooruitgang is geboekt en welke acties in de loop van 2017 zijn uitgevoerd. We geven u ook een vooruitblik mee voor de komende jaren, een overzicht van acties die worden bijgestuurd en eventuele nieuwe acties die passen binnen de bekkenspecifieke visie en het maatregelenprogramma.

Het WUP levert ook de informatie aan die nodig is om te voldoen aan de rapporteringsverplichtingen van de Europese Commissie of om aan het kabinet te rapporteren over voortgang van bepaalde acties, bijvoorbeeld inzake overstromingen, droogte of signaalgebieden. De aanhoudende droogte in 2017 heeft ertoe geleid dat ik als provinciegouverneur op van vraag van minister J. SCHAUVLIEGE een waterverspillingsverbod heb uitgevaardigd. Het verbod was van toepassing voor heel Vlaanderen en bleef van kracht tot en met 30 juni. Ook andere maatregelen werden specifiek voor het Bovenscheldebekken doorgevoerd (gegroepeerd schutten pleziervaart).

In 2017 hebben we opnieuw een vooruitgang geboekt mbt de waterkwaliteit in een aantal waterlopen maar we zijn er helaas nog niet. Voor wat betreft het beperken van uitspoeling van nutriënten en pesticiden van landbouwpercelen, de verdere uitbouw van de zuiveringsinfrastructuur en het ecologisch herstel van de waterlopen staan we nog voor grote uitdagingen. Maar het halen van de goede toestand hoeft geen utopie te zijn. In het Bovenscheldebekken leggen we de focus op de aandachtsgebieden Zwalm en Maarkebeek. Door een gebiedsgerichte samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen, administraties en sectoren kunnen we belangrijke stappen voorwaarts zetten om zo tot een snellere verbetering van waterkwaliteit en bijhorende ecologie te komen. Op die manier wordt het bereiken van de goede toestand tegen 2027 een haalbare kaart.

Het voorliggend bekkenspecifieke deel van het WUP 2017 werd besproken op het gebiedsgericht en thematisch overleg van 26 april 2018, geadviseerd door de bekkenraad eveneens op 26 april 2017 en ter goedkeuring voorgelegd op de algemene bekkenvergadering van 29 mei 2017.

Ik wens u veel inspiratie bij het lezen van dit rapport.

Gouverneur Briers

Voorzitter Bekkenbestuur Bovenscheldebekken

INHOUD

1 Toestand waterlopen	4
1.1 Kwalitatieve toestand	4
1.1.1 Fysisch-chemische toestand	4
1.1.2 Ecologische toestand/potentieel	5
1.1.3 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden	6
1.2 Kwantitatieve toestand.....	7
1.2.1 Wateroverlast	7
1.2.2 Watertekort	7
1.2.3 Signaalgebieden en watergevoelige open ruimtegebieden	8
2 Voortgangsverslag en uitvoeringsplan	9
2.1 Gebiedsspecifieke acties in speerpunt- en aandachtsgebieden.....	9
2.1.1 Maarkebeek (aandachtsgebied)	9
2.1.2 Zwalm (= aandachtsgebied).....	17
2.2 Gebiedsspecifieke acties in andere gebieden.....	20
2.2.1 Spierekanaal en Spierebeken.....	20
2.2.2 Bovenschelde en meersengebied	21
2.2.3 Kanaal Bossuit-Kortrijk.....	24
2.2.4 Molenbeek Ronse	24
3 Afbakeningen overstromingsgebieden en oeverzones.....	26
bijlage 1 Advies Investeringsprogramma's van de waterbeheerders	27
bijlage 2 Advies Optimalisatieprogramma 2020 - 2024	29
bijlage 3 Advisering TP AQF.....	36

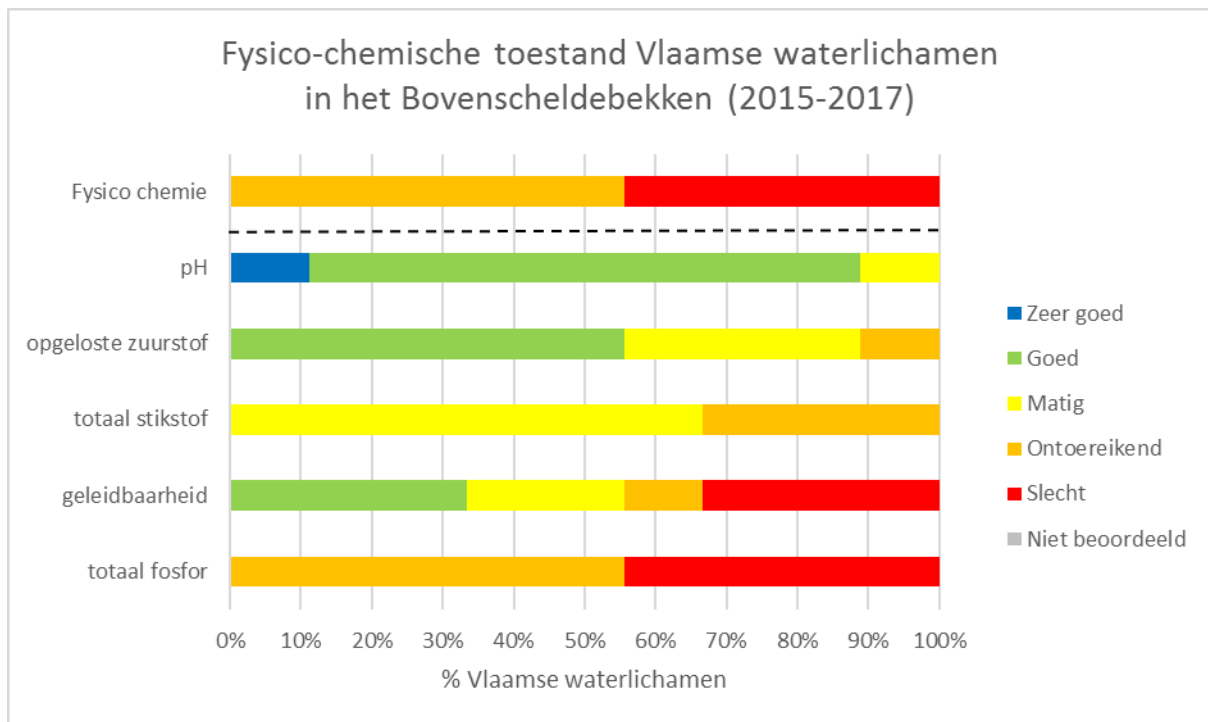

1 TOESTAND WATERLOPEN

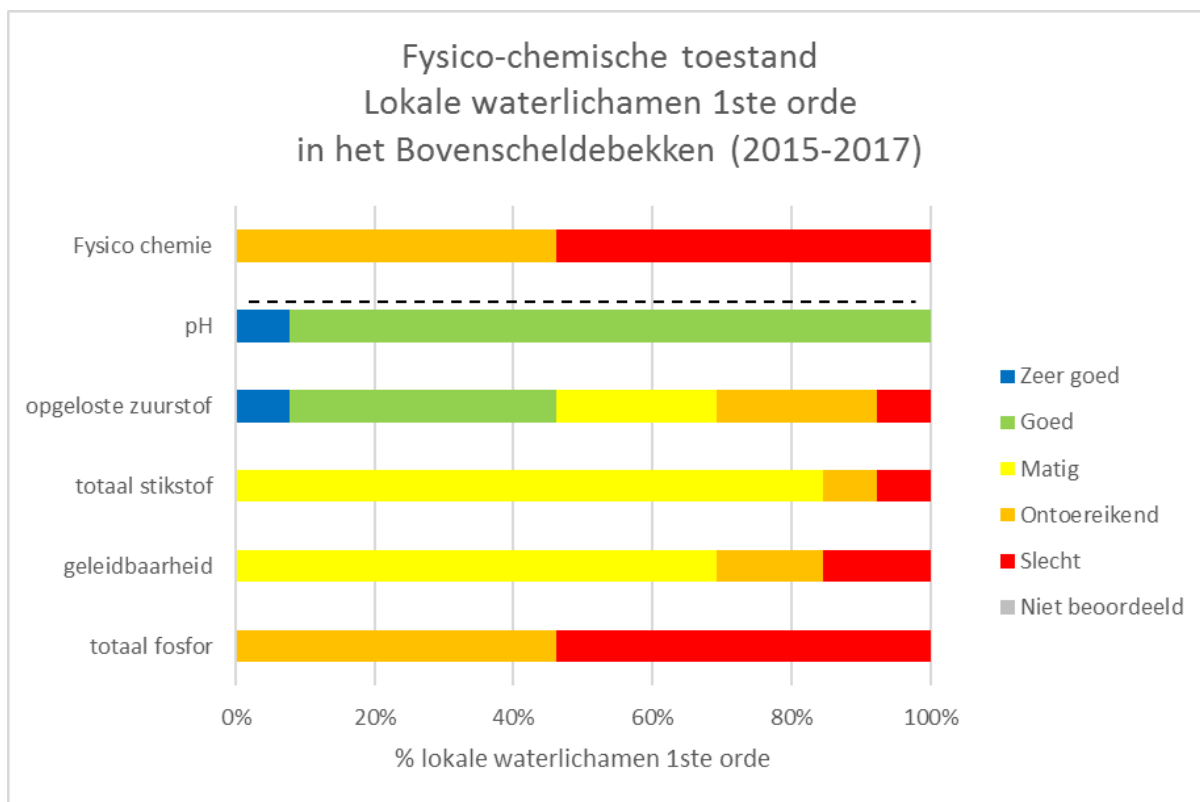
1.1 Kwalitatieve toestand

1.1.1 Fysisch-chemische toestand

De belangrijkste fysisch-chemische knelpuntparameters in het oppervlaktewater zijn voor het Bovenscheldebekken in 2015-2017 nog steeds de nutriënten (sector huishoudens en sector landbouw hebben het grootste aandeel in de emissies). De goede toestand voor de waterlichamen in het Bovenscheldebekken wordt vaak niet bereikt tgv het minder goed scoren van de parameter totaal fosfor (one out all out principe). In geen enkel Vlaams of lokaal waterlichaam scoort de parameter totaal fosfor goed. Ook het totaal stikstof scoort in de meeste waterlichamen matig tot ontoereikend. De waterlichamen die het best scoren op het vlak van de fysicochemische toestand zijn de Vlaamse waterlichamen Zwalm en Maarkebeek en de lokale waterlichamen Molenbeek-Beiaardbeek, Molenbeek-Maarkebeek Zwalmbeek en Peerdestokbeek. Ook het Kanaal Bossuit-Kortrijk (Vlaams Waterlichaam) scoort voor vele parameters goed.

Figuur 1: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de Vlaamse waterlichamen in het Bovenscheldebekken (2015-2017)

Figuur 2: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de lokale waterlichamen van 1ste orde in het Bovenscheldebekken (2015-2017)

1.1.2 Ecologische toestand/potentieel

Aangezien de ecologische parameters in cycli van 3 jaar worden bemeaten, worden ze slechts 3-jaarlijks uitgebreid gerapporteerd. De volgende uitgebreide rapportage is voorzien in het WUP 2019.

Op vraag van het GTO Zwalm werden wel bijkomende metingen verricht in het stroomgebied van de Zwalm voor wat betreft de BBI (Belgische Biotische index) en de MMIF (Multimetrische Macro-invertebratenindex Vlaanderen ovenlopen (Sassegembeek, Verrebeek) de biologie).

Het is duidelijk (zie tabel hieronder) dat in de waardevolle bovenlopen (Sassegembeek, Verrebeek, Dorenbosbeek opwaarts) de biologie (Macro-Invertebraten) nog goed scoort. Meer afwaarts scoort de MMIF minder goed terwijl de minder strenge index BBI goed blijft. De Sassegembeek afwaarts en de Krombeek afwaarts hebben een ontoereikende MMIF wat toch wijst op een toename van verontreiniging vanuit huishoudens of landbouw. De Vaanbuikbeek en Traveinsbeek hebben veel potentie ifv een verbeterende ecologie. Bijkomende maatregelen zullen in de toekomst moeten leiden tot een goede MMIF in deze waterlopen of zelfs een goede ecologische toestand.

Tabel 1: BBI en MMIF voor 12 meetpunten in het stroomgebied van de Zwalm (2016)

Mtpt	waterloop	Monstername	BBI	kwaliteit	MMIF	Klasse Ecologisch Naam
719120	Boembeek (zuid arm)	27/10/2016	9	zeer goed	0,6	MATIG
719140	Boembeek (noord arm)	27/10/2016	9	zeer goed	0,65	MATIG
719200	Dorenbeek	27/10/2016	8	goed	0,55	MATIG
719600	Zwalmbeek (monding Marebeek)	24/08/2016	8	goed	0,6	MATIG
720300	Dorenbosbeek (opwaarts)	01/04/2016	10	zeer goed	0,85	GOED
720400	Verrebeek (afwaarts)	01/04/2016	9	zeer goed	0,7	GOED
720430	Verrebeek (opwaarts)	01/04/2016	10	zeer goed	0,8	GOED
720530	Sassegebembek (afwaarts)	25/10/2016	8	goed	0,5	MATIG
720570	Sassegebembek (opwaarts)	01/04/2016	10	zeer goed	0,8	GOED
720600	Vaanbuikbeek	25/10/2016	7	goed	0,35	ONTOEREIKEND
722000	Krombeek (afwaarts)	24/08/2016	7	goed	0,4	ONTOEREIKEND
726500	Traveinsbeek (afwaarts)	24/08/2016	8	goed	0,65	MATIG

1.1.3 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

Tabel 2: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de 2 aandachtsgebieden in het Bovenscheldebekken (2015-2017)

SPG-AG	OWL_CODE	Waterlichaam naam	Statuut	Globale beoordeling FC klasse (gidsparameters)	P t (mgP/L)	EC 20 (µS/cm)	N t (mgN/L)	O2 (mg/L)	pH (-)
Aandachtsgebied	L107_266	PEERDESTOKBEEK	Sterk Veranderd	4	4	3	3	2	2
	L111_1021	ZWALMBEEK	Sterk Veranderd	4	4	3	3	2	2
	VL11_63	ZWALM	Natuurlijk	4	4	3	3	2	1
Aandachtsgebied	L111_1019	MOLENBEEK MARKEBEEK	- Sterk Veranderd	4	4	3	3	2	2
	VL17_60	MOLENBEEK MAARKEBEEK	- Sterk Veranderd	4	4	3	3	3	2

Voor wat betreft de aandachtsgebieden, geeft de fysico-chemische toestand nog steeds een duidelijke indicatie dat we hier aanzienlijk verwijderd zijn van de goede toestand. Alle waterlichamen scoren hier ontoereikend. Aandachtsgebied Zwalm doet het iets beter dan de Maarkebeek tgv een beter resultaat voor de parameters O2 en pH.

1.2 Kwantitatieve toestand

1.2.1 Wateroverlast

Er hebben zich in 2017 geen noemenswaardige overstromingen voorgedaan in het Bovenscheldebekken. Er werden ook geen overstromingen gekarteerd door het bekkensecretariaat.

1.2.2 Watertekort

Het voorbije jaar (zomer 2016 t.e.m. zomer 2017) lag het maandelijkse neerslagtotaal in Ukkel telkens lager dan de gemiddelde neerslaghoeveelheid voor die maand. De aanhoudende droogte, in combinatie met de hogere temperaturen, zorgde in mei-juli 2017 (plaatselijk) voor waterschaarste. De neerslag in juli en augustus zorgde op de meeste locaties voor een tijdelijke verhoging van de debieten, maar de debieten keerden na de regenval steeds vrij snel terug tot lage en zeer lage waarden voor de tijd van het jaar. Het basisdebiet herstelde zich in deze periode slechts langzaam.

Op de Boven-Schelde is de afvoer begin juni 2017 zeer laag (ongeveer 10 m³/s) na het droge voorjaar en een droge meimaand in deze regio. Pas in het najaar zou het streefpeil opnieuw behaald worden.

Op 22 juni 2017 vaardigden de provinciegouverneurs op van vraag van minister J. SCHAUVLIEGE een waterverspillingsverbod uit. Het verbod was van toepassing voor heel Vlaanderen en bleef van kracht tot en met 30 juni, met uitzondering van West-Vlaanderen waar het verbod van kracht bleef tot en met 14 juli.

Er werd op verschillende kanalen en rivieren vooral pleziervaart maar plaatselijk ook beroepsvaart gegroepeerd geschut of maximaal geschut bij hoogwater. Vanaf 13 juni werd in het Bovenscheldebekken pleziervaart gegroepeerd geschut.

Op verschillende plaatsten stelde de waterwegbeheerder diepgangbeperkingen in voor de scheepvaart, dit onder meer op de Boven-Schelde op het pand Oudenaarde-Asper.

Als gevolg van de aanhoudende droogte heeft Vlaanderen tijdelijk niet kunnen voldoen aan de bepalingen van het Maasafvoercontract en het verdrag betreffende het kanaal Gent-Terneuzen (België-Nederland, 20 juni 1960). Naargelang de geteelde gewassen was de schade in de landbouwsector gering (wintergerst) tot zeer groot (bv. volle grondsgroenten, vroege aardappelen), echter, er zijn bijkomende effecten die niet vergeten mogen worden zoals ziekten en groei van onkruid die vaker optraden. De regio van de Vlaamse Ardennen heeft alvast sterk te lijden gehad onder de droogte. De Vlaamse Regering heeft de droogte van 2017 op 22-09-2017 erkend als landbouwramp waardoor een schadedossier kan ingediend worden door de betrokken landbouwers.

Voor meer informatie, raadpleeg het ['Evaluatierapport Droogte 2017'](#).

1.2.3 Signaalgebieden en watergevoelige open ruimtegebieden

Op 31 maart 2017 besliste de Vlaamse Regering over de ontwikkelingsmogelijkheden van de signaalgebieden van reeks 3. Voor het Bovenscheldebekken gaat het om 10 gebieden (zie www.signaalgebieden.be). Deze werden eerder voorbereid en goedgekeurd binnen de bekkenstructuren.

Voor bepaalde van deze gebieden volstaat een verscherpte watertoets met extra voorwaarden, aangepast aan de specifieke situatie van het gebied, om de nodige ruimte voor water te blijven garanderen. Voor vele andere gebieden is het overstromingsgevaar echter te hoog, waardoor verdere bebouwing daar niet verantwoord is. Om te vermijden dat deze gebieden ontwikkeld worden, wil de Vlaamse regering deze (laten) herbestemmen via een RUP of aanduiden als watergevoelige openruimtegebieden. In het decreet van 8 december 2017 houdende diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving (Codextrein VCRO) werd een procedure voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden vastgelegd. Dit beleid bouwt verder op eerdere beslissingen van de Vlaamse Regering met betrekking tot signaalgebieden.

De CIW werkte een stappenplan uit om te komen tot een definitieve aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden. Voor de uitwerking van een voorstel van voorlopige aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden werd vertrokken van de beslissingen van de Vlaamse Regering over de signaalgebieden en werden deze afgestemd met in tussentijd gekende evoluties en nieuwe inzichten van de waterbeheerders en andere betrokkenen.

Ook de gemeenten werden via de bekkensecretariaten betrokken. Aan de gemeenten werd onder meer gevraagd om de recente evoluties in het gebied (onder andere lopende of geplande planningsprocessen) alsook info over de recent verleende stedenbouwkundige vergunningen en nog geldende verkavelingsvergunningen door te geven. De gemeenten konden ook opmerkingen formuleren over het voorstel van de voorlopige aanduiding.

Op 12 maart 2018 hechtte de CIW haar goedkeuring aan het voorstel van voorlopige aanduidingen van watergevoelige openruimtegebieden en het voorstel van aanpak van de overige signaalgebieden. Het voorstel werd op 22 maart 2018 aan de minister verstuurd. Ingevolge de koppeling van de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden aan het instrumentendecreet werden in dit schrijven aan de minister een aantal aanbevelingen voor het verdere proces van de aanduiding van de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden en de financiering van de planschade vanuit de CIW overgemaakt.

Na de voorlopige aanduiding van de gebieden door de Vlaamse Regering, een openbaar onderzoek en na de goedkeuring van de plan-MER, kunnen ze dan definitief door de Vlaamse regering worden goedgekeurd.

Voor de Maarkebeek werd voorlopig geen grensoverschrijdend ad hoc overleg ingepland.

8A_C_0379 - WEGWERKEN VAN HET VISMIGRATIEKNELPUNT 5003-050 OP DE MAARKEBEEK 2DE CAT;
8A_C_0528 - WEGWERKEN VAN HET VISMIGRATIEKNELPUNT 5003-040 OP DE MAARKEBEEK 2DE CAT;
8A_C_0384 - WEGWERKEN VAN HET VISMIGRATIEKNELPUNT 5003-100 OP DE MAARKEBEEK 2DE CAT.

Voor de 3 vismigratieknelpunten ter hoogte van respectievelijk de Romansmolen, Borgtmolen en de kasteelmolen werd er aan het voorontwerp gewerkt o.a. door middel van een ontwerpatelier met betrokken actoren in 2017. In 2018 wordt het voorontwerp afgetoetst met de eigenaars. Het opmaken van het plan-MER wordt dan opgestart en alsook de technische plannen voor de uitvoering.

8B_A_0084 - ANTI-EROSIE MAATREGELEN IN HET BOVENSCHELDEBEKKEN THV WATERLOOPGERELATEERDE EROSEIKNELPUNTEN BUITEN BESCHERMDE GEBIEDEN, ONDER MEER THV AFSTROOMGEBIEDEN VAN DE NEDERAALBEEK EN DE PAUWELSBEEK.

Er is doorlopend aandacht voor het uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen. De betrokken gemeenten, provincie Oost-Vlaanderen maar ook andere actoren zetten zich in om maatregelen op het terrein te nemen.

Op de hoek Ten Hole-Dierikstraat te Maarkedal is een erosiegevoelig perceel gelegen. Vermits via dit perceel heel wat modder op de weg en in de beek terecht komt zullen de geplande erosiebestrijdingsmaatregelen zeker invloed hebben op het sedimentgehalte in de Nederaalbeek ter hoogte van Boitsbank. Het is de bedoeling om in 2018 de erosiemaatregelen en de spaarbekkens hoek Tenhole en Dieriksstraat uit te werken.

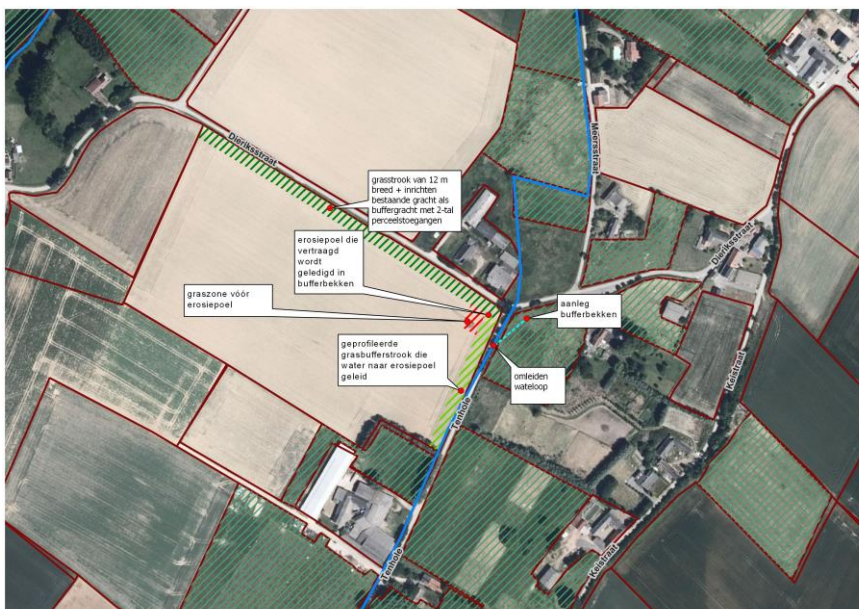

Foto: Erosiebestrijdingsmaatregelen te Tenhol en Dieriksstraat (Maarkedal)

5_B-E_0039 - STUDIE ROND OVERSTROMINGSPROBLEMATIEK MAARKEBEEK: VIA GIS-OEFENING ONDERZOEKEN WELKE ZONES IN AANMERKING KOMEN VOOR OPWAARTSE BUFFERING EN WELKE WATERLOPEN GESCHIKT ZIJN VOOR PLAATSEN KNIJPCONTSTRUCTIES

Voor de Maarkebeek werd bij VMM een interne GIS-oefening uitgevoerd om te zien welke zones in aanmerking kunnen komen voor opwaartse buffering. De resultaten hiervan werden op het bekkenbestur van 19 mei 2017 voorgesteld. Deze actie wordt in de komende maanden verder uitgediept.

In kader van het Triple C project start er op 1 maart 2018 een onderzoeker die in de eerste maanden het stroomgebied van de Maarkebeek (later ook ruimer de Scheldeheuvelds) zal modelleren en hierbij de impact van erosiebestrijdingsmaatregelen op zowel afstroom als erosie zal begroten. De planning is om dit tegen de zomer af te ronden.

Bovenvermelde oefening is interessant ifv de oefening naar alternatievenafweging die gebeurt in het kader van de MER van de gebiedsvisie Maarkebeek en plan-MER van 2 GOG's op de Maarkebeek (Ter Borgt en Romansmolen). Zie hieronder.

In kader van het Triple C project start er op 1 maart 2018 een onderzoeker die in de eerste maanden het stroomgebied van de Maarkebeek (later ook ruimer de Scheldeheuvelds) zal modelleren en hierbij de impact van erosiebestrijdingsmaatregelen op zowel afstroom als erosie zal begroten. De planning is om dit tegen de zomer af te ronden. Deze modellering (sediment) en de GIS-oefening mbt opwaarts bufferen dienen nog naast elkaar gelegd te worden (aftoetsing).

6_F_0286 - OPVOLGING RIVIERCONTRACT MAARKEBEEK.

Voor het stroomgebied van de Maarkebeek werkte de Vlaamse Milieumaatschappij samen met de provincie Oost-Vlaanderen, de stad Oudenaarde en de gemeente Maarkedal een riviercontract. Dit bestaat uit maatregelen die het overstromingsrisico in dit stroomgebied moeten verminderen, maar die ook geïntegreerd worden binnen een breder ruimtelijk verhaal of gebiedsvisie. Daarbij wordt gekeken naar de ontwikkelingskansen in de Maarkebeekvallei voor andere functies. Er wordt onderzocht hoe de kwaliteiten van landbouw, landschap, recreatie, erfgoed, wonen, natuur, ... kunnen versterkt worden en op elkaar kunnen afgestemd worden.

Stand van zaken uitvoering acties uit het riviercontract Maarekbeek (VMM-acties):

GOG Pauwelsbeek: VMM gaat door met de realisatie van de afwaartse trap tussen de Broekestraat en de N457 (Maarkeweg). Technisch zijn er weinig wijzigingen. Er is nu een nieuwe aanvraag voor omgevingsvergunning lopende. De nodige grondverwingen zijn ondertussen gerealiseerd. Concreet wordt getracht om in 2018 te kunnen overgaan tot uitvoering.

De Vlaamse Milieumaatschappij voorzag afwaarts de N60 een waterkering ter bescherming van de woningen langs de Wolfabriekstraat. Deze waterkering bestaat uit betonnen muurtjes en metalen damwanden. Om alles wat natuurlijker in te kleden, komt er ook nog beplanting. De Maarkebeek zal op deze plaats ook nog uitgediept worden. De waterkering biedt bescherming tegen het frequent terugkerend hoog water. Voor de extreem hoge waterstanden zijn verdere ingrepen nodig.

Foto: Beschermingswerken aan de Wolfabriekstraat

Voor de werken tot het verbreden en verdiepen van de duiker onder de autoweg N8 (Berchemweg) in Leupegem is de grondverwerving van hoekje opwaarts N8 gestart en is aanbestedingsbundel in opmaak.

Aanleg beschermdijkjes thv Dries ter Biest: eind april werd een eerste aftoetsing gemaakt met de bewoners waarbij er het voorstel is om een dijk aan te leggen thv de tuinen. De bewoners bleken voorstander van dergelijke aanpak. Er is ook gebleken dat de oeverversterking niet meer in optimale staat is, dus dat zou tegelijk aangepakt worden. Momenteel worden opmetingen van de waterloop uitgevoerd en de opmetingsplannen zullen binnenkort beschikbaar zijn.

Stand van zaken uitvoering acties uit het riviercontract Maarekbeek (acties provincie oost-Vlaanderen):

Mbt de acties van de provincie Oost-Vlaanderen (GOG Romansmolen, Borgtmolen en Kasteelmolen): Alvorens deze GOGs te kunnen realiseren dient de gewestplanbestemming te worden herzien door middel van een ruimtelijk uitvoeringsplan. Voorafgaande de opmaak van dit RUP moet een plan-MER opgesteld worden. De opmaak van het plan-MER is gestart in december 2017.

In het kader van het **programma Water-Land-Schap**, waarbij het doel is om problemen met water in landelijke gebieden in onderlinge samenhang op te lossen, werd het project 'Maarekbeek' geselecteerd. Samen met 13 andere projecten in Vlaanderen zal het de basis vormen van een landinrichtingsproject Water-Land-Schap.

Het initiatief ligt in de Maarbeekvallei in de Vlaamse Ardennen, in de gemeente Maarkedal. 'Water-Land-Schap De Maarbeek' neemt het overstromingsrisico als vertrekpunt maar streeft naar een aanpak die uitdagingen en oplossingen voor landbouw, natuurontwikkeling en landschapskwaliteit maximaal integreert:

- o een integrale aanpak van de overstromingsproblematiek, met aandacht voor protectie-, preventie- en paraatheidsmaatregelen
- o een integrale aanpak van de waterproblematiek, met aandacht voor waterkwaliteitsdoelstellingen, aquatische ecosystemen en ecosysteemdiensten
- o een integrale aanpak van de gebiedsproblematiek, met aandacht voor duurzame landbouw
- o Uitwerken van lokale samenwerkingsverbanden, met aandacht voor lokaal leiderschap

6_F_0107 - BOUWEN VAN EEN GECONTROLEERD OVERSTROMINGSGBIED (GOG) OP DE MAARKEBEEK THV BORGTMOLEN; 6_F_0113 _ BOUWEN VAN EEN GECONTROLEERD OVERSTROMINGSGBIED (GOG) OP DE MAARKEBEEK TER HOOGTE VAN MAARKE-KERKEM; 6_F_0149 - BOUWEN VAN EEN GECONTROLEERD OVERSTROMINGSGBIED (GOG) OP DE MAARKEBEEK THV KASTEELMOLEN.

In de loop van 2018 zullen de voorontwerpen van de GOG's worden afgetoetst met de eigenaars. Het opmaken van het plan-MER wordt opgestart in 2018 en alsook de technische plannen voor de uitvoering.

9_C_0047 - ORGANISEREN & COÖRDINEREN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR AFSTEMMING & WIN-WINS TUSSEN DE ACTIES BINNEN EN TUSSEN DE VERSCHILLENDE MAATREGELENGROEPEN EN OM VERDER ACTIES/PROJECTEN TE STIMULEREN IN HET KADER VAN HET INTEGRAAL PROJECT MAARKEBEEK (AANDACHTSGEBIED)

Het bekkensecretariaat organiseerde op 28 november 2017 een gebiedsgericht en thematisch overleg om samen met de betrokken waterbeheerders en overige wateractoren (administraties en sectoren) specifieke knelpunten te bespreken en te streven naar acties/oplossingen op het terrein.

In 2017 lag de focus vooral op:

- o Een analyse van de kwaliteitsgegevens (fysico-chemische en biologische).
- o De stand van zaken mbt uit te voeren rioleringsprojecten
- o Stand van zaken mbt uitvoering van het Riviercontract maarkebeek
- o Stand van zaken mbt hydromorfologische ingrepen
- o De visindex werd onder de loupe genomen. Het blijkt dat voor de bovenlopen in de Vlaamse Ardennen een aangepaste index wenselijk is.
- o Bespreking van erosie maatregelen en geplande projecten ikv het Interregproject Triple C (in 2018 gebeuren nieuwe metingen met een regenvalsimulator).
- o Omtrent exoten zijn in 2017 enkele vergaderingen doorgegaan om te bekijken voor de Zwalm en Maarkebeek welke bestrijding aan de orde is.

N457 (fietspadendossier Oudenaarde Schorisse): Er is een bouwvergunning sedert eind 2015, het dossier is ondertussen klaar om aan te besteden, er moeten enkel nog een 5 tal gerechtelijke onteigeningen gebeuren. Het is de bedoeling om in het najaar 2017 van start te gaan met de werken die een 2-tal jaar zullen duren.

N425-N454 (fietspadendossier Ronse-Schorisse): Voorontwerp is klaar, onteigeningsplannen ook, maar er wordt gewacht op het nieuwe onteigeningsdecreet, waarbij we hopen dat de onteigeningen vlotter zullen gaan.

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 3: bijsturingen acties Maarkebeek

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
8B_A_0039	Stimuleren van het aanstellen v/e erosiecoördinator door gemeenten met waterloopgerelateerde erosieknelpunten die nog geen erosiecoördinator hebben (in het Bovenscheldebekken)	Bekkensecretariaat	Albon, gemeenten	KRLW	schrappen	Voor de erosiegevoelige gemeenten is er vanuit PCM een erosiecoördinator ter beschikking, in West-Vlaanderen coördineert Inagro het uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen.

2.1.2 Zwalm (= aandachtsgebied)

De Zwalm is een ecologisch zeer waardevol gebied dat het leefgebied is van een aantal kwetsbare vissoorten als het biermpje, de serpeling, de kopvoorn, de beekforel en de rivierdonderpad.

Meer informatie over het aandachtsgebied Zwalm vindt u op de [website van het Bovenscheldebekken](#).

4B_D_0125 - ANTI-EROSIE MAATREGELEN IN HET BOVENSCHELDEBEKKEN THV WATERLOOPGERELATEERDE EROSIKNELPUNTEN IN BESCHERMDE GEBIEDEN, ONDER MEER BE2300007

Binnen het Gebiedsgericht en Thematisch Overleg Zwalm zitten de betrokken gemeenten mee aan tafel en wordt er met verschillende instanties (administraties én sectoren) samengewerkt omtrent het thema erosie. Het aanpakken van erosieknelpunten maakt daar deel van uit.

Zowel Brakel, Zwalm, Zottegem als Horebeke beschikken reeds over een erosiebestrijdingsplan en een provinciale erosieambtenaar. Dit is een doorlopende actie.

De activiteitenverslagen van de erosiecoördinatoren geven inzicht in welke maatregelen er op het terrein in uitvoering zijn of nog dienen te gebeuren. Voor Zwalm betreft het in jaar 2017 17 gebieden; voor Horebeke 3 gebieden; voor Zottegem is er geen zicht op de uitgevoerde werken, voor Brakel worden 2 knelpuntgebieden bestudeerd met ondermeer een knelpunt ter hoogte van de Slijpkotmolenbeek . Binnen de stad Oudenaarde zijn 4 knelpuntgebieden in behandeling.

Recent werd te Zwalm (Kamperstraat) via een provinciaal erosieproject een erosiedam aangelegd (draadkooi opgevuld met wortelhout), dit ter vervanging van een vroegere stodam.

Foto: erosiedam te Zwalm (Kamperstraat)

7B_M_0015 - GRENDOVERSCHRIJDEND OVERLEG MET WALLONIË I.V.M. KWALITATIEF WATERBEHEER VOOR DE ZWALM

Op 13 februari 2017 ging de startvergadering van het grensoverschrijdend overleg Water Bovenscheldebekken door. Dit overleg brengt de Waalse en Vlaamse waterbeheerders samen en in afzonderlijke ad hoc werkgroepen zullen de meer lokale problematieken besproken worden. Zo kan een overleg opgestart worden voor een waterloop omtrent afstemming van beheer, inrichtingsmaatregelen, exotenbestrijding, halen van de goede toestand, ...

Voor de Zwalm is er op termijn geen grensoverschrijdend ad hoc overleg gepland.

8A_C_0581 - SANERING VISMIGRATIEKNELPUNTEN EN HERSTEL STRUCTUURKWALITEIT OP ZWALM 1STE CAT.

De Vlaamse Milieumaatschappij is bezig met de grondverwerving voor realisatie van de vismigratieloopt thv de Zwalmolen. Dit project bevindt zich dus in de voorbereidende fase, meer bepaald de haalbaarheidsfase. Het dossier werd verder voorbereid i.f.v. aanvraag omgevingsvergunning en de opmaak van een bestek. In 2019 hoopt men over te gaan tot de gunning.

Vanuit de provinciale visserijcommissie zal co-financiering gebeuren voor dit project evenals de realisatie van de oeverzone thv de mondingszone van de Zwalm en de optimalisatie van de migratieloopt thv GOG Maaistraat.

5B_E_038 - STUDIE ROND OVERSTROMINGSPROBLEMATIEK ZWALM: VIA GIS-OEFENING ONDERZOEKEN WELKE ZONES IN AANMERKING KOMEN VOOR BOVENSTROOMSE BUFFERING EN WELKE WATERLOPEN GESCHIKT ZIJN VOOR PLAATSEN KNIJPCONSTRUCTIES

Een interne GIS-oefening voor de Maarkebeek werd door VMM al uitgevoerd om te zien welke zones in aanmerking kunnen komen voor opwaartse buffering. De resultaten hiervan werden op het bekkenbestur van 19 mei 2017 voorgesteld. De actie voor de Maarkebeek wordt in de komende maanden verder uitgediept. Afhankelijk van deze resultaten wordt bekeken of voor de Zwalm dezelfde oefening kan gedaan worden.

6_F_0150 - BOUWEN VAN EEN GECONTROLEERD OVERSTROMINGSGBIED (GOG) OP DE VERREBEEK.

Het project bevindt zich in de voorbereidende fase. Het uitwerken van het bestek voor de uitvoering van de actie werd opgestart. In 2017 werd de omgevingsvergunning verkregen en werd de aanbestedingsprocedure afgerond. De werken worden in het voorjaar van 2018 uitgevoerd.

9_C_0046 - ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR AFSTEMMING & WIN-WINS TUSSEN DE ACTIES BINNEN EN TUSSEN DE VERSCHILLENDE MAATREGELENGROEPEN EN OM VERDER ACTIES/PROJECTEN TE STIMULEREN IN HET KADER VAN HET INTEGRAAL PROJECT ZWALM

Op 28 november 2017 vond een gebiedsgericht en thematisch overleg voor de Zwalm plaats. De focus lag hoofdzakelijk op:

- Een analyse van de kwaliteitsgegevens (fysico-chemische en biologische).

- De stand van zaken mbt uit te voeren rioleringsprojecten. Zo is dieper ingegaan op de vaanbuikbeek die potentie heeft om rivierdonderpad te huisvesten. Ook de lozingspunten thv horecazaken (thv de watermolens) werden aangekaart.
- De visindex werd onder de loupe genomen. Het blijkt dat voor de bovenlopen in de Vlaamse Ardennen een aangepaste index wenselijk is.
- Bekijken hydromorfologische ingrepen - locaties dood hout. Thv de Dorenbosbeek worden potenties voor de beekprik bekeken.
- Door het Inbo werd ifv de zwartbekgrondel op 6 juli ter hoogte van de monding van de Maarkebeek een afvissing uitgevoerd => 16 waarnemingen voor de Zwalm.
- Een monitoring voor de Wijlegemsebeek werd overeengekomen (groente en fruitverwerkers), en ook het opwaarts deel van de Dorenbosbeek (stroomopwaarts Brakel) zal geïnventariseerd worden m.b.t. lozingspunten.
- Omtrent de bestrijding van de invasieve Exoten werd voor de Zwalm beslist tot een overleg om het beheer af te stemmen langsheen gans de Zwalmvallei (concrete afspraken maken mbt de bestrijding van de Reuzenbalsemien).

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Het technisch plan 23.264 'optimalisatie riolering Zuidlaan' gelegen in Zwalm werd op 28 november 2017 door het GTO Bovenschelde voorwaardelijk gunstig geadviseerd.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor het aandachtsgebied Zwalm werden volgend projecten opgedragen op OP2019:

- *project 21938BV: aanleg gescheiden rioleringsstelsel in Moldergem, Konkelstraat en Wijlegem (lokaal pact).*
- *project 22265AV: aanleggen riolering in Rokegem, Auwerikstraat, Tonnestraat, Korsele en A. Hansstraat (lokaal pact).*
- *project 22081V: Aanleg gescheiden stelsel in de Bambosstraat (lokaal pact).*
- *project 23408: Collector Zegelsem (Teirlinckstraat - RWZI Zegelsem)*
- *project 23360: RWZI Brakel - Zegelsem*
- *project 22591: Sanering Valkenberg*
- *project 22591G: CollectorSanering Valkenberg: gecombineerd gemeentelijk aandeel*

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020 geadviseerd:

- **22318 Optimalisatie stelsel Brakel:** Het project moet de doorvoerdebieten van de verschillende rioolstrengen beter op mekaar af stemmen om de beschikbare berging optimaal te benutten, dit zal gebeuren door aanpassing/bij plaatsen van wervelventielen en overstorten op het bestaande stelsel.
- **20469 Collector Slijpkotbeek tot Jagerstraat:** Dit collectorproject heeft een positief effect op de waterkwaliteit in de overstromingsgevoelige vallei van de Slijpkotbeek.
- **2194 Collector Sint-Kornelis-Horebeke:** Inzamelen van de lozingspunten van Sint-Kornelis-Horebeke en aansluiten op het pompstation ter hoogte van de Boekelbeek (project 22265).
- **22353 Aansluiting Ten Bosse:** Aansluiten van de vuilvracht ter hoogte van Ten Bosse (Zottegem) op de waterzuiveringsinfrastructuur van het ZG Zwalm. Het collectorproject heeft een gunstig effect op de waterkwaliteit van de Traveinsbeek.
- **22518 Collector Sint-Maria-Horebeke:** Inzamelen van de vuilvracht van Sint-Maria-Horebeke (langsheen de N454).
- **22354 Optimalisatie stelsel Zwalm:** Plaatsen van verscheidene wervelventielen en inwendige overstorten op de Zottegemse tak van de bestaande zuiveringsinfrastructuur van het ZG Zwalm. Hierdoor zal de berging beter benut worden en zullen de overstorten minder werken.
- **22909 Sanering Meierij:** Het project beoogt de aansluiting van de vuilvracht afkomstig van de groene clusters rond de Kasteeldreef, Meierij en het gebied rond Boekendries.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Bovenscheldebekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 29 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

SIGNAALGEBIEDEN EN WATERGEVOELIGE OPEN RUIMTE-GEBIEDEN

In het Signaalgebied Kerkmeers werd recentelijk nog een verkavelingsaanvraag ingediend bij de provincie Oost-Vlaanderen.

Meer informatie over de signaalgebieden kan u raadplegen op www.signaalgebieden.be.

2.2 Gebiedsspecifieke acties in andere gebieden

2.2.1 Spierekanaal en Spierebeken

Het Spierekanaal verbindt de Schelde in Spiere met het Canal de Roubaix in Frankrijk. Vroeger werd het kanaal gebruikt voor beroepsvaart en voorzag het Lille, Roubaix en Tourcoing van kolen, nu is er

recreatieve vaart mogelijk over gans het traject.

Meer informatie over dit stroomgebied vindt u op de [website van het Bovenscheldebekken](#).

7B_M_0014 - GRENDOVERSCHRIJDEND OVERLEG MET WALLONIË I.V.M. KWALITATIEF WATERBEHEER VOOR DE SPIEREBEKEN

Op 13 februari 2017 vond de startvergadering van het grensoverschrijdend overleg Water Bovenscheldebekken plaats. Dit overleg brengt de Waalse en Vlaamse waterbeheerders samen en in afzonderlijke ad hoc werkgroepen zullen de meer lokale problematieken besproken worden. Zo kan een overleg opgestart worden voor een waterloop omtrent afstemming van beheer, inrichtingsmaatregelen, exotenbestrijding, halen van de goede toestand, ...

Voor de Spierebeken kan op termijn het grensoverschrijdend ad hoc overleg ingepland worden.

Momenteel werkt ANB verder aan het project 'terug watervoerend maken van de verlande arm Grote Spierebeek' in het centrum van Spiere.

In 2017 is er een informatievergadering geweest voor de bewoners van Spiere waar de inrichting van de Spierebeekvallei tussen het Nieuw administratief centrum en het Robecijnplein werd toegelicht.

Ondertussen zijn alle percelen in de vallei eigendom van ANB zodat de inrichting kan geprogrammeerd worden in de gemeente Spiere-Helkijn. De Intercommunale Leiedal is tevens bezig om te bekijken hoe de sanering van het nieuw centrum kan georganiseerd worden.

2.2.2 Bovenschelde en meersengebied

Bij de rechttrekking van de Schelde werden verschillende meanders afgesneden. Langs deze meanders, die meestal niet meer in open verbinding staan met de Schelde, wordt vaak aan natuurontwikkeling gedaan. Via actief peilbeheer worden deze meersengebieden (laag gelegen vochtige weiden) voldoende nat gehouden in de zomer. In de winterperiode kunnen de meersen ook dienst doen als buffer voor hemelwater. De Boven-Schelde is bovendien aangeduid als hoofdmigratieroute voor trekvis zoals paling en rivierprik. En dé enige gekende reproducerende populatie van rivierprik (een habitat-richtlijnsoort) in Vlaanderen leeft in de Boven-Schelde.

Meer informatie over dit stroomgebied vindt u op de [website van het Bovenscheldebekken](#).

De twee onderstaande acties worden opgestart maar vallen niet onder een specifieke actie uit het bekkenspecifieke deel.

In het kader van het programma Water-Land-Schap, waarbij het doel is om problemen met water in landelijke gebieden in onderlinge samenhang op te lossen, werd het project 'De Gaverbeekvallei: een klimaatbestendig waterlandschap' geselecteerd. Een deel van het project heeft betrekking op het grondgebied Anzegem en Zwevegem. Het project streeft naar een veerkrachtige beekvallei die bestand is tegen de klimaatuitdagingen. Samen met 13 andere projecten in Vlaanderen zal het de basis vormen van een landinrichtingsproject Water-Land-Schap.

Project Sint-Arnolduspark. Dit park wordt deels door Erfgoed verder ingericht en deels via een

verbindingriool en persleiding met aansluiting op de zuiveringsinstallatie van Oudenaarde aangelegd worden. Daarnaast zal nagegaan worden in hoeverre het Aquafinproject kan uitgebreid worden met bijkomende buffering op de Volkaartbeek.

De stad Oudenaarde realiseerde de omlegging van de Volkaartbeek. De bedding gaat nu niet meer door de zone met historische verontreiniging. De afwatering kan nog steeds gebeuren naar het Donkmeer.

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Het technisch plan 20.664 "aansluiting Otegem" gelegen in Avelgem en Zwevegem werd op 28 november 2017 door het GTO Bovenschelde voorwaardelijk gunstig geadviseerd.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor het Bovenschelde en Meersengebied werd volgend project opgedragen op OP2019:

- *project 23057G: collector Kaphoekstraat tot Langestraat - gecombineerd gemeentelijk aandeel.*
- *project 22366: aansluiting Luxemburgstraat-Zuid (Gavere)*
- *project 23466: aanleg gescheiden stelsel in Winston Churchillstraat (Kruishoutem)*
- *project 20945: KWZI Kruishoutem - Marolle*
- *project 23357: Collector Deinseseesteenweg (Kruishoutem)*

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten werden prioritair geacht om op te nemen op het OP 2020:

- **20665 Collector Sint-Arnoldusbeek:** *De vrij aanzienlijke vuilvracht komt een eind verder stroomafwaarts via de Scheebeek in de Rijtgracht (Avelgem). Daar bevindt zich het uitgestrekte VEN-gebied "West-Vlaamse Scheldevallei". Aangezien dit VEN-gebied al overstroomde en volledig overstromingsgevoelig is, verzwakt de mogelijke impact van een zuiveringsproject voor dit gebied, ondanks het feit dat het VEN-gebied een eind stroomafwaarts ligt van de kern van Otegem. Bovendien betekent het een positieve bijdrage tot het natuurinrichtingsproject West-Vlaamse Scheldemeersen.*
- **23318 Aansluiting Den Beer:** *Dit project beoogt de aansluiting van de huishoudelijke vuilvracht van de woningen langs Den Beer, Boeregemstraat, Korte Veldstraat en Grote steenweg, op het centraal gebied in de Klossestraat. De bewoning is gesitueerd ten oosten van de dwarsen van N60 en E17. Het engagement (vanwege gemeente/rioolbeheerder) tot*

realisatie van dit voorbehoud is een noodzakelijke voorwaarde voor een prioritaire opname van het project 23.318 op het bovengemeentelijke investeringsprogramma. De collector is gelegen binnen het gebied van ‘Het parkbos’ en de boskern Scheldevelde’. Er worden verschillende inrichtingswerken voorzien en eveneens fietspaden worden aangelegd.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Bovenscheldebekken bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u op pag. 29 in bijlage 2 van het WUP 2016.)

2.2.3 Kanaal Bossuit-Kortrijk

Het kanaal Bossuit-Kortrijk verbindt de Schelde in Bossuit met de Leie in Kortrijk. Het kanaal wordt gevoed met water uit de Boven-Schelde. Te Stasegem wordt het drinkwater gecapteerd ten behoeve van de drinkwaterproductie.

Meer informatie over dit stroomgebied vindt u op de [website van het Bovenscheldebekken](#).

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgend project werd door het bekkenbestuur prioritair aangeduid om op te nemen op het OP 2020:

- **Project 23432 (Aq 4167) Collector Kerkstraat – Ter Moude:** *Sanering van de groene clusters van de Verzetslaan en in samenhang afkoppelen van verdunningsbronnen. 260 IE aan te sluiten. Gemeente Zwevegem engageert zich om de verdunningsknelpunten weg te nemen. Gravitaire aansluiting is voorzien op Collector 21.651. Deze werken zijn ook gunstig i.f.v. de waterkwaliteit in het Kanaal Bossuit-Kortrijk (drinkwaterkwaliteit).*

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Bovenscheldebekken bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u op pag. 29 in bijlage 2 van het WUP 2016.)

2.2.4 Molenbeek Ronse

De Molenbeek Ronse watert af naar Wallonië en mondt uit in de Rhosnes, die op haar beurt op Vlaams grondgebied – via de Rone over een traject van 300 meter – terug in de Boven-Schelde vloeit. De bovenlopen ontspringen deels in Wallonië (Mont d’Ellezelles in Frasnes-lez-Anvaing) en deels in Vlaanderen (het oostelijke deel van het Muziekbos in Ronse). De industriële activiteiten in het verstedelijkte gebied van Ronse hebben een impact op de waterkwaliteit van de Rhosnes (Waals

grondgebied) en dus ook op de Rone.

Meer informatie over dit stroomgebied vindt u op de [website van het Bovenscheldebekken](#).

7B_M_0017 - GRENDOERSCHRIJDEND OVERLEG MET WALLONIË I.V.M. KWALITATIEF WATERBEHEER VOOR DE MOLENBEEK-RONSE EN RONE.

Op 19 januari 2017 organiseerde het bekkensecretariaat een ad hoc overleg rond de grensoverschrijdende aanpak van de verontreinigingsproblematiek Schoonboeke met de gemeente Ellezelles, stad Ronse, VMM, Aquafin en Ipalle.

Conclusie van dit overleg was dat de aanpak van deze overontreiniging geen prioriteit vormt voor de gemeente Ellezelles (die andere belangrijkere lozingen prioritair wenst aan te pakken). Hierdoor zal er dus ongezuiverd huishoudelijk afvalwater op de Vlaamse (nog door Ronse aan te leggen) RWA leiding aangesloten worden, waardoor de stad Ronse haar subsidie dreigt mis te lopen.

Deze problematiek werd eveneens geagendeerd op het Grensoverschrijdend Overleg Water van 13 februari 2017.

Ondertussen heeft Ronse aangegeven zelf in te staan voor de aansluiting van Schoonboeke op het rioleringsstelsel.

6_N_0024 DOORVERTALING VAN RESULTATEN VAN DE MODELLERINGSSTUDIE VAN DE MOLENBEEK-RONSE NAAR INRICHTING VAN EEN AANTAL OVERSTROMINGSGBIEDEN OP DE ZIJWATERLOPEN VAN DE MOLENBEEK-RONSE EN MOLENBEEK-RONSE ZELF.

Het ontwerp werd definitief afgewerkt. In 2018 zullen de vergunningen aangevraagd en de onderhandelingen over het aankopen van de gronden opgestart worden. In de loop van 2019 zullen vervolgens de werken worden gestart.

3 AFBAKENINGEN OVERSTROMINGSGBIEDEN EN OEVERZONES

Er worden geen overstromingsgebieden en geen oeverzones afgebakend in het kader van het WUP 2017.

bijlage 1 Advies Investeringsprogramma's van de waterbeheerders¹

Overeenkomstig de afspraken die hiervoor gemaakt werden binnen de CIW gebeurt de advisering van de investeringsprogramma's (mede) op basis van de informatie die de waterbeheerders hebben aangegeven bij het deel planning in het opvolgingsinstrument ikv de voorbereiding van het WUP.

Voor het advies beoordeelt het bekkenbestuur of (1) de timing voor de uitvoering van de projecten strookt met de doelstellingen, (2) nieuwe acties kaderen binnen de globale visie beschreven in het bekkenspecifieke deel, (3) er specifieke aanbevelingen mbt de uitvoering van projecten en/of werken gegeven kunnen worden vanuit een integrale kijk op het bekken zodat de afstemming met andere waterbeheerders gegarandeerd is.

Het bekkenbestuur van het Bovenscheldebekken vraagt de waterbeheerders om bij de opmaak van hun toekomstige investeringsprogramma's rekening te houden met de in het stroomgebiedbeheerplan afgebakende **speerpunt- en aandachtsgebieden** en er voor te zorgen dat de nodige projecten voor het behalen van de goede toestand in deze gebieden op het programma worden geplaatst. Verder geeft het bekkenbestuur nog volgende **gebiedsspecifieke** punten mee:

- MAARKEBEEK:

Een aantal acties uit het BSD Bovenscheldebekken hebben betrekking op oeverzoneprojecten. Op korte termijn dient hiervoor een duidelijk plan van aanpak te worden voor uitgewerkt.

- ZWALM:

Voor de Zwalm: het realiseren van de oeverzone t.h.v. de monding van de Zwalm en oplossen van het vismigratieknelpunt thv de Zwalmolen door het aanleggen van een vismigratieloop langs de Bosvijverloop sleept al lang aan en het verdient de hoogste prioriteit om hier werk van te maken.

¹ Cfr. [Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27](#)

Rond het **thema 'Wateroverlast'** wenst het bekkenbestuur volgend advies mee te geven: Na elk groot overstromingsevent wordt heel veel werk verzet door gemeenten, bekkensecretariaten en waterbeheerders om zicht te krijgen over de omvang van de overstroomde gebieden. De bekkensecretariaten verzamelen hiervoor bij de getroffen gemeenten de beschikbare informatie, en tekenen de contouren van de overstroomde gebieden in via een webtool. De ervaring leert dat op deze manier veel informatie verzameld wordt, maar dat deze hoofdzakelijk beperkt blijft tot de reeds bebouwde gebieden waar interventies van brandweer of technische dienst nodig waren. Gelet op het feit dat deze informatie gebruikt wordt om de officiële watertoetskaarten te updaten, is een nauwkeurig en volledig beeld van de overstromingslocaties van groot belang. Het bekkenbestuur adviseert de CIW dan ook om een raamcontract af te sluiten voor het maken van helikopterbeelden bij significante overstromingen. Dit levert niet alleen technisch correctere info, maar zorgt ook voor een kleinere, maar meer doelgerichte personeelsinzet tijdens en na crisisperiodes.

bijlage 2 Advies Optimalisatieprogramma 2020 - 2024²

Het bekkenbestuur brengt voor het OP 2020-2024 onderstaand advies uit over de investeringsprojecten voor de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur die zijn opgenomen op het indicatieve gedeelte (incl. projecten buiten programma) van het OP 2019-2023 en over nieuwe projecten gedefinieerd door bijvoorbeeld de VMM, de NV AQUAFIN, het GTO of het bekkenbestuur.

Het bekkenbestuur vraagt aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) om bij de selectie van de projecten voor opname in het (op te dragen gedeelte van het) Optimalisatieprogramma (OP) 2020-2024 rekening te houden met de hieronder voorgestelde prioritering. De projecten in Tabel 4 zijn weergegeven in rangorde conform de toegepaste toetsingsmethodiek. Het bekkenbestuur is dus vragende partij om preferentieel de bovenaan gesitueerde projecten te programmeren op het OP.

Tabel 4: prioritaire projecten kort en rangorde advies OP 2020-2024

Project nr.	Projectomschrijving	Gemeente	Zuiveringsgebied	Type project	Raming kostprijs	Voorbehoud	Milieu impactscore	SPG/AG	Score pragmat. toets	Eindscore
22318	Optimalisatie stelsel Brakel	Brakel	Brakel	Optimalisatie project	147.172,00		8	3		11
20469	Collector Slijpkotbeek tot Jagerstraat	Brakel	Brakel	Collector	454.352,07		7	3		10
21944	Collector Sint-Kornelis-Horebeke	Horebeke	Zwalm – Sint-Denijs-Boekel	Collector	1.823.915		6	3		9
23164	Collector Steenberg-Boskant	Maarkedal	Schorisse	Collector	1.757.181		6	3		9
23165	Collector Parkstraat - Stokstraat	Maarkedal	Schorisse	Collector	563.000		6	3		9
20275	RWZI Nederzwalm	Zwalm	Nederzwalm	RWZI	2.627.750		4,5	3		7,5
21940	Collector Dries-Te-Latem	Zwalm	Nederzwalm	Collector	1.442.381		4,5	3		7,5
21215	RWZI Schorisse fase 2	Maarkedal	Schorisse	RWZI	750.188,70		4,5	3		7,5

² Cfr. [Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27](#)

22353	Aansluiting Ten Bosse	Zwalm	Zwalm	collector	118.760		4,5	3		7,5
22518	Collector Sint-Maria-Horebeke	Zwalm	Zwalm – Sint-Denijs-Boekel	Collector	2.283.918		4	3		7
22354	Optimalisatie stelsel Zwalm	Zottegem	Zwalm	Optimalisatie project	190.885		3,5	3		6,5
20665	Collector Sint-Arnoldusbeek	Anzegem	Avelgem	Collector	2.114.984		2,5		3	5,5
Aq4167	Collector Kerkstraat – Ter Moude	Zwevegem	Avelgem	Collector	500.000		2		3	5
22909	Sanering Meierij	Brakel	Brakel-Michelbeke	Collector	1.309.923		7,5	3		10,5
23318	Aansluiting Den Beer	De Pinte	Gent	Collector	771.279		2,5		3	5,5

Prioritaire projectenlijst

- PROJECTNUMMER 23165 – COLLECTOR PARKSTRAAT – STOKSTRAAT

Project beoogt de sanering van clusters die rechtstreeks lozen op de bovenloop van de Maarkebeek-Molenbeek. De Krombeek, Steenbeek en bovenloop van de Maarkebeek zijn hier gelegen binnen habitatrictlijngebied. Bovendien is het stroomgebied van de Maarkebeek aangeduid als Aandachtsgebied. Hierdoor moeten inspanningen geleverd worden om de goede waterkwaliteit te verkrijgen tegen ten laatste 2027. Op de besprekingen binnen het GTO Maarkebeek is gebleken dat deze projecten prioritair dienen uitgevoerd te worden.

Binnen de huidige legislatuur is er echter geen financiële ruimte meer om het project uit te voeren. De gemeente heeft aan Aquafin gevraagd om een raming van het gemeentelijk aandeel op te maken. Aan de hand van die raming zal de gemeente bekijken of de uitvoering van het project mogelijk is in de volgende legislatuur.

- PROJECT 23432 (AQ. 4167) IN ZUIVERINGSGBIED AVELGEM

Collector Kerkstraat – Ter Moude Aq4167: Sanering van de groene clusters van de Verzetslaan en in samenhang afkoppelen van verdunningsbronnen.

260 IE aan te sluiten. Gemeente Zwevegem engageert zich om de verdunningsknelpunten weg te nemen. Gravitaire aansluiting is voorzien op Collector 21.651. Deze werken zijn ook gunstig i.f.v. de waterkwaliteit in het Kanaal Bossuit-Kortrijk (drinkwaterkwaliteit).

- PROJECTNUMMER 22318 – OPTIMALISATIE STELSEL BRAKEL

Het project moet de doorvoerdebieten van de verschillende rioolstrengen beter op mekaar af stemmen om de beschikbare berging optimaal te benutten, dit zal gebeuren door aanpassing/bij plaatsen van wervelventielen en overstorten op het bestaande stelsel. De Kouterbeek, Molenbeek en Zwalmbeek - Dorenbosbeek (met kwaliteitsdoelstelling drinkwater (VLAREM)) zijn ecologisch interessante waterlopen, gelegen in habitatrictlijngebied (voor Ingekorven Vleermuis, Meervleermuis, Kamsalamander, Beekprik & Rivierdonderpad) en VEN-gebied. Ze maken deel uit van de bovenlopen van de Zwalm en kenmerken zich door een goede structuurkwaliteit. De Molenbeek en de Zwalmbeek - Dorenbosbeek hebben de toekomstvisie "hoofd functie Natuur" en samen met de Kouterbeek zijn ze bovendien (zeer) kwetsbaar tav overstorten. Het project heeft mogelijks effect op het aanbestede GOG Leizemoorie (binnenkort in werking) i.k.v. actie 3 van het BBP. Het voorkomen van Beekprik verhoogt de urgentie om het optimalisatieproject uit te voeren.

Het project is nog niet klaar voor uitvoering aangezien er eerst dient een beeld verkregen te worden van alle knelpunten en er de nodige afkoppelingsprojecten moeten gedefinieerd worden.

- PROJECTNUMMER 20469 – COLLECTOR SLIJPKOTBEEK TOT JAGERSTRAAT

Dit collectorproject heeft een positief effect op de waterkwaliteit in de overstromingsgevoelige valleie van de Slijpkotbeek. De Slijpkotbeek en Molenbeek (beide met kwaliteitsdoelstelling drinkwater (VLAREM)) zijn ecologisch interessante waterlopen, gelegen in habitatrictlijngebied (voor Ingekorven Vleermuis, Meervleermuis, Kamsalamander, Beekprik & Rivierdonderpad) en VEN-gebied. Ze maken deel uit van de bovenlopen van de Zwalm en kenmerken zich door een goede structuurkwaliteit. De Slijpkotbeek heeft de toekomstvisie "hoofd functie natuur" en is bovendien zeer kwetsbaar tav overstorten.

In het kader van de module fietspaden plant de gemeente in samenwerking met AWV werken in de Kleibergstraat – Jagerstraat (N8). Op 15/02/2011 werd gemeentelijk aandeel vastgelegd (TMVW kan fiches indienen). Gelijktijdige uitvoering van verschillende projecten kan het project mogelijks versnellen. Gemeentelijke initiatieven moeten opwaartse grachten afkoppelen om verdunning van het te saneren lozingspunt tegen te gaan.

- PROJECTNUMMER 23164 - COLLECTOR STEENBERG – BOSKANT

Project beoogt de sanering van clusters die rechtstreeks lozen op de bovenloop van de Maarkebeek-Molenbeek. De Krombeek, Steenbeek en bovenloop van de Maarkebeek zijn hier gelegen binnen habitatrichtlijngebied. Bovendien is het stroomgebied van de Maarkebeek aangeduid als Aandachtsgebied. Hierdoor moeten inspanningen geleverd worden om de goede waterkwaliteit te verkrijgen tegen ten laatste 2027. Op de besprekingen binnen het GTO Maarkebeek is gebleken dat deze projecten prioritair dienen uitgevoerd te worden. Het project 'Collector Steenberg - Boskant' werd besproken met de gemeente Horebeke. In het verleden gaf Farys reeds aan dat nieuwe rioleringsprojecten in Horebeke financieel niet haalbaar zijn. Vermoedelijk is dit project dus nog niet klaar voor uitvoering.

- PROJECTNUMMER 22354 - OPTIMALISATIE STELSEL ZWALM

Het bestaande rioleringsstelsel heeft een érg frequent overstortregime ter hoogte van de Zwalm en in mindere mate in de Molenbeek en Bettelhovebeek. De Zwalm is een ecologisch interessante waterloop voor vismigratie en ter hoogte van het frequentste overstort gelegen in overstromingsgebied, habitatrichtlijn- én VEN-gebied. De beek heeft de kwaliteitsdoelstelling drinkwater (VLAREM). Het project beoogt een verminderde overstortwerking op o.a. ook de Molenbeek. Op deze beek wil de provincie de vismigratieknelpunten aan de Driesmolen en de Van Temschemolen opheffen (actie A.6.03 in het DBBP Zwalm, opstap naar actie 91 " integraal project Zwalm"). De Molenbeek is één van de aandachtsgebieden voor de realisatie van vrije vismigratie door de Provincie Oost-Vlaanderen, in het kader van de Samenwerkingsovereenkomst met het Vlaamse Gewest. Stad Zottegem plant de aanleg van een wandelpad langs de Bettelhovebeek (actie G.6.13 in DBBP Zwalm). Verminderde werking van het overstort aan Lerenshof (Strijpen) t.h.v. het optimalisatieproject is een pluspunt voor het aangenaam wandelen langs de beek.

Mbt tot het project moet nog bepaald worden waar de voornaamste knelpunten zich bevinden mbt verdunning in het rioleringsstelsel, wat kan worden afgekoppeld (nodige afkoppelingsprojecten definiëren). De knelpuntenanalyse is momenteel in afronding: plaatsen van verscheidene wervelventielen en inwendige overstorten op de Zottegemse tak van de bestaande zuiveringsinfrastructuur van het ZG Zwalm. Hierdoor zal de berging beter benut worden en zullen de overstorten minder werken. VMM is van mening dat het optimaliseren van het rioleringsstelsel in het zuiveringsgebied Zwalm moet gepaard gaan met afkoppelingswerken. Deze afkoppelingswerken situeren zich in hoofdzaak op het rioleringsstelsel van Zottegem en werden besproken met de stad in het kader van het herstelprogramma van RWZI Zwalm. De stad Zottegem gaf aan dat rioleringswerken in het buitengebied momenteel niet prioritair zijn. Zodoende is de optimalisatie momenteel niet klaar voor uitvoering.

- PROJECTNUMMER 22353 - AANSLUITING TEN BOSSE

Het collectorproject heeft een gunstig effect op de waterkwaliteit van de Traveinsbeek. De stad Zottegem plant de sanering van het vismigratieknelpunt op de Van den Borresmolen te Strijpen (actie A.6,03 en G.6.12 in DBBP Zwalm) verder stroomafwaarts van het project. In de Erwetegembeek, waarvan de vuilvracht wordt afgekoppeld, komt de rivierdonderpad voor. De Traveinsbeek is een ecologisch interessante waterloop voor vismigratie. Bovendien neemt het project lozingspunten weg uit habitatrichtlijn- en VEN-gebied. Het project heeft een positieve invloed op de ROG en effectief overstromingsgevoelige gebieden t.h.v. de Traveinsbeek en Molenhoek en op het overstromingsgebied van VMM AOW t.h.v. de spoorweg. Voor dit project dient het gemeentelijk aandeel nog bepaald te worden. Gemeentelijk aandeel moet nog bepaald worden. De aansluiting Ten Bosse werd besproken tijdens een overleg met de gemeente Zottegem over het herstelprogramma voor de RWZI Zwalm. De gemeente gaf aan dat de aanleg van riolering in het buitengebied momenteel nog steeds niet prioritair is. Bijgevolg is de collector niet klaar voor uitvoering.

- PROJECTNUMMER 21215 – RWZI SCHORISSE FASE2.

Zie hierboven. Afhankelijk van uitvoering collectorprojecten.

- PROJECTNUMMER 21944 – COLLECTOR SINT-KORNELIS-HOREBEKE EN PROJECTNUMMER 22518 – COLLECTOR SINT-MARIA-HOREBEKE

Dit project situeert zich in het zuiveringsgebied "Zwalm - Sint-Denijs-Boekel" met nog steeds een te lage zuiveringsgraad. Reeds jarenlang stonden de oorspronkelijke projecten "KWZI Zwalm - Sint-Blasius-Boekel" en "Collector Zwalm - Sint-Blasius-Boekel" op het rollend meerjarenprogramma. Het stimuleren van de gemeente voor de opname van het gemeentelijk engagement in deze zuiveringsprojecten is een taak, die het Bekkenbestuur expliciet in haar werkplan heeft opgenomen en krijgt zodoende hoge prioriteit op (bestuurlijk) bekkenniveau.

Tijdens de voorbereidende besprekingen te Horebeke (met VMM-AELT, Aquafin, TMVW en gemeente Horebeke) voor het bekkenbestuur van 07-04-2009 werd duidelijk dat dit project niet klaar voor uitvoering is omdat de gemeente Horebeke de keuze maakte om zich voor "Collector Korzele - Sint-Blasius-Boekel" te engageren en momenteel nog niet voor "Collector Sint-Maria-Horebeke". Participatie van AWW is noodzakelijk aangezien de collector volledig in de gewestweg is gelegen. Na overleg met AWW blijkt dat zij niet geneigd zijn om structurele onderhoudswerken uit te voeren omdat Horebeke niet beschikt over een mobiliteitsplan. De gemeente geeft bovendien eerst voorkeur aan het project "22265 collector Korzele – Sint-Blasius-Boekel" (opgedragen OP 2011). Het project voorziet de opname van het afvalwater van een hoog aantal inwoners (ca. 900 IE), met een gunstig effect op de kwaliteit van de Boekelbeek/Perlinkbeek/Peerdestokbeek waarin het Bermpje voorkomt. De Perlinkbeek/Peerdestokbeek heeft

kwaliteitsdoelstelling drinkwater (VLAREM) en is een ecologisch interessante waterloop met nog een vrij goede structuurkwaliteit die, mits een goede kwaliteit van het water en de waterbodem, potentie biedt aan een geschikte leefomgeving voor beschermde vissoorten. Stroomafwaarts van de geplande zuiveringsprojecten is een actief overstromingsgebied gelegen, waarvan men kan stellen dat de lokale landgebruikers gebaat zijn bij een betere kwaliteit van het overstromingswater.

- PROJECTNUMMER 23318 – AANSLUITING DEN BEER

Dit project beoogt de aansluiting van de huishoudelijke vuilvracht van de woningen langs Den Beer, Boeregemstraat, Korte Veldstraat en Grote steenweg, op het centraal gebied in de Klossestraat. De bewoning is gesitueerd ten oosten van de dwarsen van N60 en E17. Het engagement (vanwege gemeente/rioolbeheerder) tot realisatie van dit voorbehoud is een noodzakelijke voorwaarde voor een prioritaire opname van het project 23.318 op het bovengemeentelijke investeringsprogramma. De collector is gelegen binnen het gebied van 'Het parkbos' en de boskern Scheldevelde'. Er worden verschillende inrichtingswerken voorzien en eveneens fietspaden worden aangelegd. Door de hoge ecologische waarde voor mens en natuur werd het project via pragmatische toets hoger gequoteerd (score = 5,5) en opgenomen in de prioritaire korf die door het bekkenbureau werd geadviseerd op 9 juni 2016.

- PROJECTNUMMER 20665 – COLLECTOR SINT-ARNOLDUSBEEK

De vrij aanzienlijke vuilvracht komt een eind verder stroomafwaarts via de Scheebeeek in de Rijtgracht (Avelgem). Daar bevindt zich het uitgestrekte VEN-gebied "West-Vlaamse Scheldevallei". Aangezien dit VEN-gebied al overstroomde en volledig overstromingsgevoelig is, verzwakt de mogelijke impact van een zuiveringsproject voor dit gebied, ondanks het feit dat het VEN-gebied een eind stroomafwaarts ligt van de kern van Otegem. Bovendien betekent het een positieve bijdrage tot het natuurinrichtingsproject West-Vlaamse Scheldemeersen - in uitvoering (actie 90 in BBP en acties 06-0, 06-02 en 06-19 in DBBP West-Vlaamse Schelde). - In 2012 zal men van start gaan met ruiming/sanering Rijtgracht (aanzienlijke financiële kost). Verdere slibaanhoging en kwaliteitsachteruitgang moet vermeden worden. De op te nemen vuilvracht vloeit stroomafwaarts door de beschermingszone voor drinkwaterproductie (VMW - Waarmaarde).

Zwevegem momenteel bezig met algemene inventarisatie/digitalisatie van rioleringsstelsel, wat omvangrijk en duur is. Gemeente Otegem heeft gemeentelijk aandeel voor collector 20664 niet ingediend. Doorgeschoven. RioAct bekijkt timing die mogelijk is voor de verschillende projecten. Mbt collector Sint-Arnoldusbeek dient nog gemeentelijk aandeel bepaald te worden.

- PROJECT MEIERIJ – ZUIVERINGSGEBIED BRAKEL-MICHELBEKE

Doel: Het project beoogt de aansluiting van de vuilvracht afkomstig van de groene clusters rond de Kasteeldreef, Meierij en het gebied rond Boekendries. Het project werd besproken met de gemeente Brakel dd. 12/05/2010. De verkavelaar dient in afwachting en tijdelijk pompstation te bouwen om het afvalwater aan te sluiten op het centraal gebied. Door TMVW zou een aanvraag fiche worden ingediend betreffende de aansluiting van de omliggende groen clusters. Gelet op de timing en gelet omwille van budgettaire redenen werd toen gesteld dat het project nog niet kan worden opgenomen op het programma 2012.

- PROJECTNUMMER 20275 – RWZI NEDERZWALM EN PROJECTNUMMER 21940 – COLLECTOR DRIES-TE-LATEM

Ter hoogte van het lozingspunt is de Zwalm (ecologisch interessante waterloop voor vismigratie) in het VEN-gebied "Midden- en benedenlopen van de Zwalm" gelegen. Voor beide waterlopen is de kwaliteitsdoelstelling drinkwater (VLAREM) van toepassing. Aquafin maakt eerst scenarioanalyse voor het gebied op. (aansluiting op ZVG Nederzwalm). Projecten niet prioritair voor gemeente en onder voorbehoud van andere gemeentelijke werken.

Andere adviserende standpunten

Het bekkenbestuur benadrukt het belang van de projecten gelegen binnen de aandachtsgebieden Maarkebeek en Zwalm en vraagt een snelle opstart van voorbereidend overleg voor volgende projecten: aansluiting Bosgat, collector Steenberg- Boskant, collector Parkstraat-Stokstraat.

Prioritair zijn de realisaties op korte termijn van de Bovengemeentelijke (projecten Bosstraat en Meierij) en gemeentelijke projecten (gemeentelijk engagement noodzakelijk) binnen het Natuurinrichtingsproject Merelbeekse Scheldemeersen. Een goede waterkwaliteit van Melsenbeek en Schragebeek is een noodzakelijke voorwaarde mbt reeds uitgevoerde inrichtingsmaatregelen ikv het Natuurinrichtingsproject.

bijlage 3 Advisering TP AQF³

Het GTO Bovenschelde bracht in 2017 advies uit bij onderstaande technische plannen van AQUAFIN.

Tabel 5: overzicht adviezen bij TP AQF in 2017

Projectnr.	Projectomschrijving	Gemeente	Datum advies	Advies GTO
20664	Aansluiting Otegem	Zwevegem / Avelgem	28/11/2017	Voorwaardelijk gunstig
23264	Optimalisatie riolering Zuidlaan	Zwalm	28/11/2017	Voorwaardelijk gunstig

³ Cfr. [Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27](#)

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: BBI en MMIF voor 12 meetpunten in het stroomgebied van de Zwalm (2016).....	6
Tabel 2: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de 2 aandachtsgebieden in het Bovenscheldebekken (2015-2017).....	6
Tabel 2: bijsturingen acties Maarkebeek	16
Tabel 3: prioritaire projecten kort en rangorde advies OP 2020-2024.....	29
Tabel 4: overzicht adviezen bij TP AQF in 2017	36

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de Vlaamse waterlichamen in het Bovenscheldebekken (2015-2017).....	4
Figuur 2: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de lokale waterlichamen van 1ste orde in het Bovenscheldebekken (2015-2017).....	5

